

SLNEČNICA SLOVENSKO

PERIODIKUM
PRE PRIAZNIVCOV A SPOLUPRACOVNÍKOV
HOSPICU SV. KATARÍNY LABOURÉ

3/2005

Cena 5.- Sk

Milí hospicoví priaznivci.

„Jedného krásneho dňa pozoroval muž malého motýlika z pootvorenej kukly. Bolo vidieť ako sa trápi, ako bojuje o slobodu, aby sa dostal z kukly von. Potom sa zdalo, že je všetkému koniec. Zdalo sa, že motýlik urobil všetko pre to, aby sa dostal von, že už viac nevládze. Vtedy sa muž rozhodol mu pomôcť. Zobral nožnice a otvoril kuklu. Motýlik sa ľahko dostal von. Ale bol slabý, telo a krídla mal zoschnuté. Nikdy sa nenaučil lietať. Muž svojou láskavosťou a dobromyseľnosťou nepochopil, že úzka a ťažko sa otvárajúca kukla, boj a trápenie o slobodu, sú potrebné pre motýľa aby bol silný a schopný lietať.“

Aj náš pozemský život sa často prirovnáva tomu životu motýlika v štádiu kukly. Aj pre nás sú ťažkosti, choroby, staroba, zomieranie skutočnosťami potrebnými pre náš život, aby sme boli silní, schopní lietať.

Vaša sestra Barbora

DOBRÁ VEC SA PODARILA

Hospic Milosrdných sestier v Trenčíne

Vďaka úsiliu členov občianskeho združenia Refugium a podporovateľov hospicového hnutia v širokom okolí Trenčína – na čele s riaditeľom Ing. Vladimírom Chlebanom – máme na Slovensku ďalší hospic. Slávnostne ho otvorili a požehnali 5. augusta 2005.

Takmer sedem rokov sa snažili uskutočniť svoj sen postaviť hospic a krok za krokom **statočne prekonávali prekážky**, pokým sa im to nepodarilo. Predstavme si, koľko je potrebnej námahy i pokory, pokým nájdete a dohodnete kúpu pozemku na výstavbu a tú Vám niekto zakrátko zamietne. Koľko úsilia a dôvtipu treba vynaložiť, kým obstaráte starší objekt vhodný na prestavbu, a ten Vám opäť niekto odriekne – a takto sa to zopakuje šesťnásť krát, a až na sedemnásť sa to podarí! Klobúk dolu, lebo tu naozaj možno hovoriť o výdrži.

Členovia Refugia sa však **nevzdávali, ani nezháľali** – našli si náhradné programy. V prenajatých priestoroch do života uviedli Domácu opatrovateľskú službu (ročne ošetrili 60 až 65 klientov), poradňu pre sociálne odkázaných, požičovňu zdravotných a rehabilitačných pomôcok. Ďalej trpezlivo obchádzali sponzorov so žiadosťami o finančnú podporu či zariadenie do hospicu a absolvovali množstvo administratívno-právnych úkonov. S cieľom získať kvalifikovaných pracovníkov pre hospic – nadviazali spoluprácu s provinciálnou predstavenou Kongregácie milosrdných sestier sv. Vincenta – satmárkov vo Vrúcku a uspeli. Pre prácu do budúceho hospicu získali komunitu 20 rehoľníčok s kvalifikáciou lekárka, zdravotná a sociálna sestra. Pomohli obstaráť a zrekonštruovať objekt pre rehoľ-

ný dom (Námestie sv. Anny v Trenčíne), predbežne ich zapojiť do charitatívno-sociálnej práce a zabezpečiť im školenie pre prácu v budúcom hospici.

Začala rekonštrukcia. Hľadaný objekt napokon získali na okraji mesta, v časti nazývanej „Pod poľom“, v areáli fi. Trens a v priebehu 2 rokov ho rekonštruovali nákladom 37 miliónov (aj s rizikom úveru 17 mil.). Dookola celého objektu už vysadili záhradku (tak významnú pre rekreačné chvíle pacientov), ktorá je žiaľ, malá a preto sa snažili vynahradiť to veľkým balkónom. V tejto modernej pomerne veľkej budove – najväčšiu časť určili pre hospic s 20-timi lôžkami s nepretržitou prevádzkou. Ďalšiu časť určili pre tzv. denný stacionár „Job“ s 8 až 10 hodinovou dennou službou.

Pokračovanie na strane 2

Sú tu priestory pre ambulanciu, centrálu mobilného hospicu, t. j. pre domácu hospicovú starostlivosť, ubytovne pre príbuzných a nevyhnutné prevádzkové priestory. V časti budovy je stredisko Refugia o. z., ktoré chce zachovať svoje pôvodné aktivity (pozri vyššie). Po slávnosti otvorenia hospicu, bude ešte potrebné doriešiť niektoré problémy (najmä súhlas/licenciu Lekárskej komory), pokým príjmu prvého pacienta. Po obdržaní licencie, hospic môže okamžite prijať prvého pacienta. Sestry satmárky v hospici prevezmú svoje poslanie pod vedením primárky MUDr. Lakatošovej = sestry Dobroslavy.

Oficiálne otvorenie a požehnanie Hospicu Milosrdných sestier sa konalo (5.8.2005) so svätou omšou a občerstvením vo veľmi slávnostnej atmosfére navodenej miestnou dychov-

kou a spevokolom. Na otvorení sa zúčastnil nitriansky diecézny biskup Mns. Viliam Judák, predstaviteľia MZ SR, VÚC, miestnej samosprávy, Nemocnice s poliklinikou, členiek Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta, členov o. z. Refugium, predstaviteľov spriatelenej hospicov a občianskych združení usilujúcich sa o zriadenie hospicu, aj širokej verejnosti. Všetci sme sa úprimne tešili, zriaďovateľom gratulovali a do ďalšej práce zažehali veľa úspechov. Pri rozlúčke sme si pripomenuli text z Knihy kazateľ – uvedený na pozvánkach: „Všetko má svoj čas a svoju chvíľu, každé úsilie pod nebom. Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má umrieť.“ (Kaz 3, 1-2)

L. Scheidová

Dobrovoľníci sú srdcom hospicu

Pokračovanie školení dobrovoľníkov hospicovej starostlivosti

Dobrovoľník je osoba, ktorá sa podujala stať členom hospicového tímu, zloženého zo špeciálne vyškoleného lekára, zdravotnej sestry, psychológa, sociálneho a rehabilitačného pracovníka a duchovného.

Tento kolektív pomáha nielen chorému vo finálnom štádiu, ale aj jeho blízkemu okoliu. Aby sa dobrovoľník stal srdcom hospicu, musí byť na náročnú prácu dobre pripravený a vyškolený. Občianske združenie Slniečnica Slovensko (ďalej len „Slniečnica“) zorganizovalo v spolupráci s Nadáciou Jozefa Murgaša už v septembri a októbri 2004 dve úspešné školenia dobrovoľníkov hospicovej starostlivosti, kde sa začali preberať študijné okruhy komunikácia a psychológia.

Tretie stretnutie dobrovoľníkov sa konalo 20. novembra 2004 v budove provincialátu vincentínov a zúčastnilo sa ho 17 členov Slniečnice. Pokračovalo sa v prednáške Úvod do komunikácie, ktorú viedla Ing. Magda Veselská. Ústrednou témou bolo „počúvanie“, ktoré môžeme rozdeliť na nepočúvanie, pasívne (prahové), verbálne a aktívne počúvanie. Pre nás hospicových dobrovoľníkov bolo cenným prínosom, že sme sa v rámci praktického cvičenia v trojčlených skupinkách naučili technikám aktívneho počúvania, odskúšali sme si aké otázky máme používať v rozhovoroch, ako môžeme naviazať kontakt a povzbudiť partnerov. Dôležité bolo pre nás vcítiť sa do problému toho druhého (trpiaceho), nevnucovať mu svoje riešenia, ale počúvať ho. Prebrali sme si naše úlohy v hospici, význam tímovej práce dobrovoľníkov, ako sa máme správať pri prvej návšteve pacienta a vedieť primerane komunikovať s trpiacou rodinou.

Štvrtá časť školenia prebiehala 20. decembra 2004 v tých istých priestoroch, kde sa stretlo 15 dobrovoľníkov s prednášajúcou PhDr. Mgr. Patríciovou Dobríkovou – Porubčanovou, pôsobiaceou na Trnavskej univerzite. Diskutovali sme o verbálnej a neverbálnej komunikácii zo psychologického pohľadu. Uvedomili sme si, že pacientovi by sme nemali dávať sugestívne otázky a v zložitých situáciách nikdy nehodnotiť jeho prirodzené konanie, lebo sa to prejaví vždy v mimike tváre. Prebrali sme 5 fáz vyrovnania sa so smrťou podľa E. K. Ross (šok, agresivita, vyjednávanie, depresia, zmierenie), ktorými okrem chorého prechádza aj jeho rodina. Ku komatickým pacientom sme sa modelovo naučili pristupovať s presvedčením, že nás počujú a vidia, hoci majú zatvorené oči. Zahrali sme sa totiž na človeka v kóme, keď sa naša skupinka postavila do kruhu, bola tma a oči sme mali zatvorené. Prednášajúca vystupovala v roli dobrovoľníka, chodila okolo nás a posúvala predmetmi v miestnosti. Takto sme na vlastnej koži prežívali, ako pôsobia zvuky, pohyby a dotyky cudzej osoby v našom okolí.

Piate školenie sa uskutočnilo 12. marca 2005 so 14 členmi Slniečnice a venovali sme sa problému História hospicového hnutia s MUDr. Leopoldínou Scheidovou. Na programe boli témy: Vývoj hospicov ako zdravotníckych zariadení a ubytovní v stredoveku a novoveku, Vznik a vývoj hospitalov, reholí a spoločností, venujúcich sa chorým a zomierajúcim, Vývoj hospicov a oddelení paliatívnej starostlivosti v 20. storočí v Európe a Amerike. Na základe názorného diagramu sme mohli lepšie pochopiť holistický prístup v starostlivosti o chorého, v ktorom je človek vnímaný ako jednota tela, ducha a duše. Prednášajúca vysoko vyzdvihla historický prínos anglickej doktorky C. Saundersovej, ktorá už v 60-tych rokoch 20. storočia upozornila na skutočnosť, že zdravotníci prestali človeka chápať celostne a zomierajúcich nechávali osamotených. Popri biologickej stránke treba sledovať a riešiť nielen psychologicko-sociálne ale aj spirituálne problémy pacienta.

Spoznali sme rozdiel medzi paliatívnou liečbou a hospicovou či paliatívnou starostlivosťou. Nevyliciteľne chorý i jeho príbuzní majú právo si vybrať miesto poslednej starostlivosti, a to je medzi oddelením paliatívnej starostlivosti v nemocnici, hospicom (stacionárom) alebo domácou hospicovou starostlivosťou, uskutočňovanou v rodinách v domácom prostredí.

Snahou OZ Slnčnica Slovensko je, aby bol kurz dobrovoľníkov v hospicovej starostlivosti akreditovaný Ministerstvom školstva Slovenskej republiky. Združenie bude pokračovať ďalšími novými témami v rozbehnutom školení dobrovoľníkov.

Text a foto: Miloslav Ofúkaný

Sestra v akcii 4 dnes sestra Silvia

Ponúkame vám už štvrtý diel seriálu Sestra v akcii. Priblížime v ňom prácu sestier, členiek Spoločnosti dcér kresťanskej lásky (DKL) – vincentiek. Dnes vám predstavíme ďalšiu z tých, ktoré pôsobia v našej farnosti a zároveň v Občianskom združení Slnčnica Slovensko. Je to Ing. Mária Müllerová – sestra Silvia.

Za akých okolností a kedy ste sa dostali k dcéram kresťanskej lásky?

Do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul som sa dostala ako kandidátka spolu so sestrou Monikou (písali sme o nej v čísle 1/2005, pozn. red.) v septembri 1997. Do seminára – noviciátu som vstúpila v jubilejnom roku 2000.

Čo tomu predchádzalo?

Stredná ekonomická škola v Topolčanoch, 3 roky ekonomickej praxe a Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, ktorú som absolvovala v roku 1997.

Od ekonomiky a poľnohospodárstva k vincentkám? Aká to bola cesta?

Bola som ako väčšina mladých dievčat s množstvom záujmov. No počas vysokoškolského štúdia som sa stretla so sestrami vincentkami, ktoré viedli Mariánsku družinu v Nitre. Vybavila som si cez ne v roku 1996 vysokoškolskú brigádu do Rajca a tam som videla, ako vlastne žijú a čím sa zaoberajú. Pôsobili v malom domčeku a vykonávali službu pre blízky Domov vďaky. Bol to určitý dom dôchodcov – domov sociálnych služieb pre starých, chorých a aj niekoľkých mentálne postihnutých pacientov. Mladé sestry vykonávali činnosť zdravotných sestier, staršie sestry pracovali doma a robili všetky domáce práce pre komunitu.

Takže vy, vysokoškoláčka rastlinárka ste sa dostali od učebnic k pacientom.

Ani veľmi nie. Počas brigády som mohla robiť len pomocné práce, nakoľko som nemala, a ani nemám, odbornú zdravotnícku kvalifikáciu. Pomáhala som pri kŕmení, obliekaní, vozila som chorých na vozíčkoch do jedálne, do kaplnky a pod. Ale hlavne spoznala som životný štýl sestier, ich prácu a službu, ktorá

sa neobmedzovala iba na Domov vďaky, ale aj na pomoc tým najbiednejším a najopustenejším v celom okolí. Práca a služba sestier vincentiek bola namáhavá a ťažká.

A čo odbor, ktorý ste študovali a mali v ňom úspech. Nechceli ste sa v ňom ďalej rozvíjať?

Odbor ma síce bavil, ale už asi po 2 mesiacoch od brigády som cítila, že patríam k sestrám. Prihlásila som sa u nich v provinciálnom dome v Nitre, štúdium na univerzite som dokončila, a vstúpila do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky. Moja prvá misia sa začala v Charitnom domove v Pezinku.

Čo bolo náplňou vašej práce a služby?

Využívala som predovšetkým poznatky zo strednej školy, lebo som robila ekonomické práce ako napr. účtovníctvo, mzdy, pokladňu. A nielen tam, ale potom – po noviciáte – ešte aj v Močenku i v Nitre, a teraz v Bratislave pre Občianske združenie Slnčnica Slovensko.

Ako väčšina čitateľov vie, Občianske združenie Slnčnica Slovensko vzniklo na podporu činnosti mobilného hospicu a výstavby denného stacionára. V súčasnosti sestry zabezpečujú opatrovateľskú a hospicovú starostlivosť. Je to sprevádzanie blížneho a starostlivosť o neho vo finálnej fáze života. Ako napĺňate motto tejto činnosti – „Byť nablízku“?

Predovšetkým sa snažím svojim sestrám vytvoriť zázemie – domáce aj pracovné. Zabezpečujem množstvo ekonomických činností. Styk s bankami, poisťovňami, daňovými úradmi a ďalšími inštitúciami, to všetko vyžaduje aj znalosť predpisov a zákonov. Ďalším štúdiom si dopĺňam vedomosti v týchto oblastiach. Okrem toho mám na starosti kanceláriu prvého kontaktu.

Čo to znamená?

Poskytujeme prvé informácie, či už telefonicky alebo osobne, o činnosti opatrovateľskej služby a mobilného hospicu. Vedeť o tom záznamy a snažíme sa záujemcom nájsť riešenie a pomoc.

Pokračovanie na str. 4

O čom sa ľudia najviac informujú?

Aké služby poskytujeme (na základe licencií je to zatiaľ opatrovateľská a domáca hospicová starostlivosť, pozn. red.), v akom časovom rozmedzí ich poskytujeme, do akej vzdialenosti sme schopní ich poskytnúť, za aké ceny.

Doteraz sme predstavili čitateľom sestry v akcii, ktoré sú priamo pri pacientoch a ich rodinách s ich utrpením, ktoré sa snažia zmierniť, kým vaša práca...

...áno, je to pravda. Moja práca je skôr službou v zázemí. Pomáha zabezpečiť chod služby sestier, predovšetkým tých, ktoré sú skutočne v tej prvej línii. Ony sa s trpiacim Kristom – svojimi pacientmi

priamo stretajú. Ja mám takú príležitosť len výnimočne, napríklad pri zastupovaní. Ale s Kristom sa stretávam denne aj v podobe mojich spolusestier a všetkých, ktorí žiadajú o pomoc a radu. A stretávam aj ľudí, ktorí naopak svoju pomoc a sily ponúkajú, napríklad ako budúci dobrovoľníci do tímu hospicovej starostlivosti. Teším sa z toho a viem, že takto spolu kráčame správnym smerom.

Za rozhovor ďakuje Ľudmila Baluchová

Na hospic prispeli

(pokračovanie z čísla 2/2005; 101 – 150)

Z Bratislavy: Katarína **Nagyová**, Magdaléna **Koránová**, Alžbeta **Kokolenská**, Anna **Erneková**, Mária **Stenkovičová**, Ing. Hedviga **Rovňáková**. Rudolf **Gruber**, Lýdia **Halajová**, Ida **Jasenáková**, Anna **Kondášová**, Anna **Radimáková**, Magdaléna **Kreufeková**, Stanislav **Priehradný**, Alžbeta **Morávková**, Anna **Širilová**, **Kolečaniové**, Daniela **Jenčová**, Marta **Svrčková**, Rodina **Lenczová**, Anna **Pripková**, Michal **Rovňák**, Dezider **Pancze**, Albína **Majderová**, Magdaléna **Dornetzhuberová**, **SKL Sršnová**, Gabriela **Luknárová**, Renáta **Rozborová**, Veronika

Pydychová, Valéria **Špatová**, Eva **Srnčíková**, Mária **Godovičová**, Jozefína **Korbelová**, Ing. Cyril **Rovňák**, Marta **Gazánková**, **RKFÚ Sedembolestnej P. Márie**, Betliarska, Anna **Jurišová**, Marta **Marsinová**, Vojtech **Blaško**, Dr. Peter **Blaško**, Etela **Panczová**, Zuzana **Klimková**, Anton **Chrenka**, Priska **Schusterová**, Alžbeta **Morávková**, Anna **Sršnová**, Ľudmila **Kršáková**. Z Turian: Stanislav **Matejička**. Z Prešova: Miriam **Meričková**. Z Nemečiek, okr. Topoľčany: Jozefína **Godálová**. Z Nemšovej: Rodina **Šumichrastová**.

Pozvánka:

Občianske združenie Slnecnica Slovensko Vás pozýva na benefičný koncert:

PONÚKAM TI MOJE SLNKO

pri príležitosti Svetového dňa hospicovej a paliatívnej starostlivosti

v nedeľu 9. októbra 2005 o 18,00 hod

v kostole sv. Vincenta de Paul, Tomášiková 8, Bratislava

Program: Koncert žiakov a absolventov Cirkevného konzervatória
Informácie a osobné svedectvá o Hospici sv. Kataríny Labouré.

Výťažok koncertu použijeme na výstavbu budovy Centra mobilného hospicu sv. Kataríny Labouré s denným stacionárom v Bratislave Ružinov.